سرمقاله

آینده در گرو انتخاب‌هاست

پرهام پهلوان/ سردبیر روزنامه دنیای اقتصاد

● قدرت‌های اروپایی، قرن‌ها برای گسترش نفوذ و حفظ منابع با یکدیگر رودررو شدند. در نهایت بعد از ۲ جنگ جهانی شماری از رهبران اروپایی به این نتیجه رسیدند که شاید بتوان منافع ملی را نه در غلبه بر همسایگان که در پیوند زدن سرنوشت اقتصادی با آنها جست‌وجو کرد. این ایده‌ها در سال ۱۹۵۱ به تاسیس جامعه زغال‌سنگ و فولاد اروپا منجر شد. نهادی که با گسترش همگرایی‌های اقتصادی در نهایت به شکل‌گیری اتحادیه اروپا انجامید. این مسیر حاصل این انتخاب بود که رهبران اروپا تصمیم گرفتند منافع ملی را به شکلی متفاوت تعریف کنند.

تجربه اتحادیه اروپا نشان می‌دهد منافع ملی امری از پیش‌داده‌شده و ثابت نیست، بلکه از انتخاب‌های یک جامعه شکل می‌گیرد. پس پرسش این است که منافع ملی جوامع چگونه تعریف می‌شود؟ سیاست‌ها و تصمیم‌ها قرار است جامعه را به چه مقصدی برسانند؟ این سوالی است که هر ملتی برای آنکه بتواند مسیر آینده خود را ترسیم کند، باید بتواند به آن پاسخ بدهد. بدون پاسخ روشن به این پرسش ممکن است سیاستگذاری به مجموعه‌ای از تصمیمات پراکنده منجر شود که کشور را به مقصد مشخصی نرساند. ممکن است در جوامعی که اختلاف‌نظرهای سیاسی، به بی‌اعتمادی و خشم بدل شده‌اند، چرخه‌ای معیوب پدید آید که ملت را برای تعریف منافع ملی و طراحی مسیر پایدار دستیابی به آنها ناتوان کند.

در چنین جوامعی این پرسش که «چطور می‌توان انتظار داشت گروه‌هایی که یکدیگر را تهدید برای آینده کشور می‌دانند، بر سر منافع ملی مشخص توافق کنند؟» فراتر از دشوار شدن گفت‌وگو است؛ چون توافق بر سر منافع ملی، یعنی انتخاب و انتخاب، بدون گفت‌وگو ممکن نیست. شاید بازگشت به کلاس مبانی و پاسخ به پرسش‌های ابتدایی علم اقتصاد، یکی از راه‌های گفت‌گوبین طرفین در چنین جوامعی باشد. رشد مهم‌تر است یا توسعه؟ اولویت با افزایش تولید است یا کاهش نابرابری؟ تقابل با اقتصاد جهان فرصت است یا تهدید؟ چطور مهاجرت بر تولید و بهره‌وری اثر می‌گذارد؟ و چطور از دست رفتن تصویر شفاف آینده، آینده را مختل می‌کند و به مهاجرت نیروی انسانی متخصص منجر می‌شود؟

اقتصاددانان معمولا درباره اینکه جامعه کدام گزینه را برگزیند تصمیم نمی‌گیرند، بلکه سعی می‌کنند نتایج انتخاب‌ها را به تصمیم‌سازان و سیاستگذاران توضیح دهند و پیامدها را آشکار کنند. مزیت این پرسش‌ها آن است که می‌توان با استدلال و داده‌های تجربی، هزینه انتخاب‌های مختلف را سنجید؛ برای مثال ما به‌عنوان یک ملت باید بتوانیم انتخاب کنیم تحمل هزینه‌های تحریم تا چه اندازه با منافع ملی ما سازگار است و در چه شرایطی مذاکره برای رفع آنها، می‌تواند به نفع کشور باشد. تحریم‌ها چه آسیب‌هایی برای اقتصاد، اشتغال و رفاه خانوارها ایجاد می‌کند؟ در مقابل، گزینه‌های پیش رو و پیامدهای هر یک کدامند؟ اگر هدف اصلی تامین امنیت و بهبود زندگی شهروندان است، چگونه باید میان این هدف و ابزارهای دستیابی به آن پل زد؟

هدف از طرح این پرسش‌ها، رسیدن به یک پاسخ مشخص نیست؛ مساله این است که بتوان در مورد هزینه‌ها و فواید هر تصمیم صحبت کرد، بدون آنکه هر کس راه حل جدیدی داشت به بی‌تفاوتی به منافع ملی متهم شود. آیا می‌توان پذیرفت که ممکن است افراد با مقصد مشترک، مسیرهای متضادی را در نظر داشته باشند؟ علم اقتصاد در مورد هزینه‌های پاسخ اشتباه به این پرسش هشدار می‌دهد. سال‌ها رشد سریع اقتصاد چین و گسترش ظرفیت تولید و تجارت جهانی، باعث رشد اقتصاد جهان بود. اکنون با تغییر شرایط رشد جهانی و افزایش گستره نااطمینانی‌ها، کشورها بیش از پیش با محدودیت منابع در دسترس برای رشد مواجهند و هزینه فرصت هر انتخاب بالاتر رفته است. همچنین برای کشورهایی که از موج‌های پیشین توسعه و ادغام در اقتصاد جهانی عقب‌مانده‌اند، شرایط بسیار پیچیده‌تر از سایرین است.

در چنین شرایطی بازاندیشی در انتخاب‌های کشورها، از جمله برای ایران، ضرورت دارد. آیا می‌خواهیم از فرصت‌های زنجیره ارزش استفاده کنیم؟ چگونه می‌خواهیم سرمایه و نیروی انسانی را در کشور نگه داریم؟ چه اصلاحاتی برای افزایش بهره‌وری، سرمایه‌گذاری و رشد پایدار نیاز داریم؟ و چه نسبتی میان اهداف ما و سیاست خارجی کشور باید برقرار شود؟ جهان امروز، از آن نظر که در دوره‌های دشوار اقتصادی، پرسش درباره معنای پیشرفت و نحوه توزیع منابع بین بخش‌ها اهمیت بیشتری پیدا می‌کند، ما را به یاد «روزگار سخت» چارلز دیکنز می‌اندازد. رشد اقتصادی صرفا یک عدد نیست؛ مساله این است که این رشد چه نسبتی با رفاه و کیفیت زندگی انسان‌ها دارد.

اقتصاد می‌تواند دروازه ورود به پرسش‌های بزرگ‌تری در مورد منافع ملی باشد. اگر درباره شاخص‌های حکمرانی خوب اختلاف‌نظر داریم، باید مشخص کنیم کدام مولفه‌ها ارجحیت دارند؟ اگر درباره سیاست خارجی اختلاف‌نظر داریم باید بپرسیم امنیت را چطور تعریف می‌کنیم و چه فداکاری‌هایی برای آن قابل قبول است؟ اگر درباره سیاست‌های اجتماعی اختلاف‌نظر داریم، باید به این پرسش برسیم که آزادی، فرهنگ و کیفیت زندگی چه جایگاهی در آینده‌ای دارند که ترسیم می‌کنیم؟ در واقع پرسش درباره منافع ملی صرفا پرسش در خصوص رشد یا افزایش درآمد نیست؛ این پرسش به تصویر ما از جامعه مطلوب -جامعه‌ای که در آن امنیت، آزادی، رفاه، عدالت و فرصت پیشرفت جایگاهی متوازن دارند- وابسته است و این تصویر را انتخاب‌های مامی‌سازند.

اقتصاد به تنهایی نمی‌تواند درباره اولویت‌ها تصمیم بگیرد، اما می‌تواند با روشن کردن پیامدها و هشدارها در مورد هزینه‌ها، زمینه را برای گفت‌وگو درباره مولفه‌ها فراهم کند. شاید یکی از اصلی‌ترین نیازهای جامعه ایرانی، فراهم شدن چنین بستری برای گفت‌وگو باشد. بستری که در آن به جای صحبت از سیاستگذاران و افراد، در مورد سیاست‌ها و فرآیندها پرسیده شود. به جای آنکه هر تعامل با جهان، نشانه تسلیم یا هر تقابل نشانه اقتدار دانسته شود، درباره هزینه‌ها و منافع تصمیمات بحث شود. اقتصاد می‌تواند نقطه‌ای برای آغاز گفت‌وگو باشد؛ گفت‌وگویی درباره نتایج انتخاب‌هایمان، هزینه‌هایی که برای آنها می‌پردازیم و آینده‌ای که می‌خواهیم بسازیم. تجربه اروپا یادآور این نکته است که منافع ملی لزوما در تقابل با منافع دیگر کشورها تعریف نمی‌شود. گاهی هنر سیاستگذاری در آن است که طوری بین منافع کشورها پیوند برقرار کند که همکاری، بیش از تقابل، به سود همگان باشد. شاید نخستین گام برای عبور از شکاف فرساینده و بن‌بست تصمیم‌گیری، انتخاب آگاهانه مقصدی مشترک به‌عنوان منافع ملی باشد.

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات:

تاکنون ۳۲۰۰ سامانه دولتی شناسایی شده است

وزیر ارتباطات با بیان اینکه در این سال‌ها فقط فرآیندها را دیجیتال کردیم ولی نگاه زیست‌بوم و یکپارچه به دیجیتال نداشته‌ایم گفت: تاکنون ۳۲۰۰ سامانه دولتی شناسایی شده است.

به گزارش ایرنا سید ستار هاشمی وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در نشست معرفی الگوی زیست بوم دیجیتال دولت که روز دوشنبه در سازمان برنامه بودجه برگزار شد اظهار داشت: با راه‌اندازی این اکوسیستم در قالب یک زیست بوم به مردم خدمت داده می‌شود و هر لحظه بخواهد می‌تواند آمار دهد.

وی افزود: ما کشور حادثه خیزی هستیم و حوادث طبیعی متعددی رخ می‌دهد و وقتی سیل می‌آید نمی‌دانیم اراضی کشاورزی ما چه شده اما اگر این آمارها در قالب زیست بوم دیجیتال آورده شود، در ارائه خدمات بهتر به مردم و حذف بسترهای فسادزا تسریع می‌شود.

وی افزود: نکته این است که چرا در گذشته با وجود تلاش‌های زیاد نتوانستیم هدف اصلی را محقق کنیم؟ چون مردم در جنگلی از سامانه‌ها گم شده‌اند و کارشان پیچیده‌تر شده و مرتبا با قطعی سامانه‌ها روبه‌رو هستند.

وزیر ارتباطات به بحث ناترازی برق در پوشش موبایل بخصوص در مناطق روستایی اشاره کرد و افزود: از آنجا که سایت‌ها زنجیره‌وار به هم وصل هستند، اگر برق سایت موبایل بالادست قطع شود، پایین‌دست هم سرویس‌دهی ندارد.

هاشمی گفت: چند بار شنیده‌اید که زیرساخت علی‌بابا یا دیجی‌کالا و اسنپ و تپسی قطع شده؟ لذا در دولت به این نتیجه رسیدیم بدون مشارکت بخش خصوصی نمی‌توانیم خدمات دیجیتال ارائه دهیم برای خدمت‌دهی در دولت به شکل اکوسیستمی با رویکرد نوین، می‌خواهیم این مسأله را مدنظر قرار دهیم.

وی خاطرنشان کرد: در زوش سنتی اگر بخواهیم با خودرو از تهران به شیراز برویم چند بار در طول مسیر توقف می‌کنیم و استراحت می‌کنیم همین مسأله را در سامانه‌ها هم اجرا کرده‌ایم و کاری کرده‌ایم مردم بارها در بحث فرایندها متوقف شوند و تنها کاری که کرده‌ایم این است که فرایندها صرفا دیجیتال شده ولی یکپارچه نشده است.

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات یادآور شد: همکاران ما به حدی روزها در جلسه هستند که اصلا فرصت نمی‌کنند اهداف اصلی را دنبال کنند بنابراین اگر در طرحی که آغاز کرده‌ایم و با تعدادی از دستگاه‌ها و سازمان برنامه همکاری داریم، به این نتیجه رسیدیم بدون مشارکت جمعی به هدف نمی‌رسیم و این مسأله برگرفته از اتفاقات و رویدادهای دهه‌های اخیر است و تجارب موفق و ناموفق آن را همراه با تجارب جهانی به کار برده‌ایم.

وی افزود: من به تنظیم‌گری پشت درهای بسته و بدون مشارکت میدانی و بخش خصوصی نقد دارم تا زمانی که از تجربیات بخش خصوصی استفاده نکنیم نمی‌توانیم نسخه شفابخش بپیچیم.

عضو کابینه چهاردم تاکید کرد: رویکرد ما این است تا نگاه سلسله‌مراتبی را به سمت زیست‌بوم ببریم. در تجربیات جهانی می‌گویند به سمت خلق ارزش با نگاه هم‌افزا برویم، بخشی‌نگری در نگاه تحول دیجیتال، پول دور ریختن است.

هاشمی گفت: حدود ۳۲۰۰ سامانه در دستگاه‌های دولتی شناسایی شده اما کماکان دنبال راه‌اندازی سامانه‌ایم ممکن است راه‌اندازی سامانه‌ها به صورت مقطعی مشکلی را حل کنند اما در بلندمدت مشکلات دولت را افزایش می‌دهند.

وی بیان کرد: شی جی پینگ در کتاب برخاسته از فقر چند نکته کلیدی را مطرح می‌کند و می‌گوید با مردم و در کنار مردم باشید، در نکته دیگر می‌گوید پروژه‌های مقطعی را انتخاب نکنید بلکه پروژه‌های زیربنایی را برگزینید در جایی دیگر می‌گوید برای کارهایتان اولویت بگذارید و اگر چند اولویت داشته باشید یعنی اینکه اولویتی ندارید؛ بنابراین مقطعی و گذرا به سامانه‌ها نباید نگاه کرد.

وی تأکید کرد: در بحث زیست بوم‌ها خود اجتهادی نکرده ایم و تجارب جهانی را بررسی کرده‌ایم مثلا در بحث سلامت در حوزه زیست بوم یک سری استاندارد داریم که در حوزه‌های دیگر کارایی ندارد.

وزیر ارتباطات ادامه داد: در سامانه‌های دستگاه‌های مختلف یک الگو را چند بار تکرار می‌کنیم این رویکرد اشتباه زمانی خود را نشان می‌دهد که حمله سایبری می‌شود و چند دستگاه آسیب می‌بینند چون یک ماژول را بارها تکرار کرده‌ایم

وی توضیح داد: در مدل مفهومی زیست بوم دیجیتال دولت با این نگاه ریل گذاری می‌کنیم که هرگونه هدف گذاری‌ای که در دولت می‌شود با نگاه به معماری زیست‌بوم‌ها اجرایی شود هر چند که زمان‌بر خواهد بود.

هاشمی گفت: در گذشته برای دریافت خط ثابت تا ماه‌ها یا سال‌ها منتظر می‌ماندیم لذا تصمیم گرفتیم ما صرفا فقط تنظیم‌گری کنیم و واگذاری خط را به اپراتورها بدهیم، بنابراین تصمیم گرفته‌ایم کاربرهای زیست‌بوم‌ها بخش خصوصی باشد و دولت فقط تنظیم‌گری کند درنتیجه اجرای این زیست‌بوم، اقتصادی و به صرفه می‌شود و کاربر خودش فرایندها را اصلاح می‌کند.

وزیر ارتباطات یادآور شد: ما امکان جذب و نگهداشت نیروی انسانی متخصص در دولت را نداریم لذا لاجرم باید به سمت بخش خصوصی برویم و دولت فقط تنظیم‌گری کند در نسل جدید تنظیم‌گری باید همه بخش‌ها را همزمان با آی‌تی نگاه کنیم یعنی کشاورزی و آی‌تی یا صنعت و آی‌تی و... که نسل پنجم تنظیم‌گری در دنیاست.

مدیرکل زندان‌های استان کرمان:

۹۷ درصد دادرسی‌ها در زندان‌های استان کرمان الکترونیکی است

مدیرکل زندان‌های استان کرمان گفت: ۹۷ درصد دادرسی‌ها در زندان‌های استان الکترونیکی است که به کاهش هزینه‌ها کمک کرده است.

به گزارش تسنیم، رضا ذوالفعلی‌نژاد، مدیرکل زندان‌های استان کرمان در دیدار با رئیس سازمان بسیج حقوقدانان کشور با اشاره به اهمیت استفاده از ظرفیت‌های تخصصی و مردمی در حوزه زندان‌ها، اظهار کرد: استفاده از این ظرفیت‌ها، به‌ویژه در حل مسائل حقوقی و قضایی زندانیان، می‌تواند از اعزام افراد به زندان و بروز محدودیت‌های بیشتر جلوگیری کند.

وی افزود: همکاری با بسیج حقوقدانان که از دانش تخصصی، روحیه جهادی و تعهد اجتماعی برخوردار است، می‌تواند در کاهش آسیب‌های اجتماعی، حمایت از زندانیان و خانواده‌های آنان و پیشبرد اهداف اصلاحی و تربیتی سازمان زندان‌ها مؤثر باشد.

مدیرکل زندان‌های استان کرمان با اشاره به اقدامات انجام‌شده در زمینه ارائه خدمات حقوقی به زندانیان بیان کرد: در حال حاضر، با انعقاد تفاهم‌نامه با نهادهای حقوقی و شبه‌حقوقی و همکاری بسیج حقوقدانان، مشاوره حقوقی مستمر به زندانیان ارائه می‌شود و در برخی پرونده‌ها نیز وکالت بدون هزینه انجام می‌گیرد.

ذوالفعلی‌نژاد با اشاره به حضور منظم نهادهای حقوقی در زندان‌های استان گفت: این تفاهم‌نامه‌ها موجب شده است زندانیان به‌صورت مستمر از مشاوره حقوقی بهره‌مند شوند و برخی وکلا نیز وکالت پرونده‌های آنان را بدون دریافت هزینه بر عهده بگیرند که این اقدامات در تحقق و ترمیم عدالت اجتماعی نقش بسزایی دارد.

وی با تأکید بر ضرورت برنامه‌ریزی مشخص و نتیجه‌محور در سه محور آزادسازی زندانیان، آموزش و مشاوره حقوقی و پیگیری پرونده زندانیان واجد شرایط عنوان کرد: در حوزه صلح و سازش نیز با هماهنگی سرپرست قضایی، برنامه‌هایی برای جامعه هدف نیازمند در زندان مرکزی برگزار می‌شود.

مدیرکل زندان‌های استان کرمان با اشاره به شرایط اقتصادی و تورم گفت: خانواده‌های زندانیان در شرایط سخت‌تری قرار دارند و لازم است برای افزایش تاب‌آوری و کاهش آسیب‌های اجتماعی این خانواده‌ها، حضور پررنگ‌تر و جدی‌تری صورت گیرد.

وی افزود: آموزش خانواده زندانیان در موضوعاتی مانند حقوق شهروندی، مسئولیت‌پذیری و قانون‌مداری نیز می‌تواند در پیشگیری از جرم و کاهش بازگشت مجدد افراد به زندان مؤثر باشد.

اشتغال ماهانه ۳۳۰۰ نفر در زندان‌های استان کرمان

ذوالفعلی‌نژاد با اشاره به اقدامات گسترده انجام‌شده در حوزه اصلاحی و تربیتی زندان‌های استان کرمان تصریح کرد: آموزش زندانیان از نهضت سوادآموزی تا دانشگاه، فعالیت بیش از ۱۱۰ کارگاه بزرگ و کوچک در زندان‌ها، فراهم شدن زمینه اشتغال حدود ۳۳۰۰ نفر در ماه و پرداخت ماهانه نزدیک به ۲۰ میلیارد تومان حقوق به آنان، از جمله اقدامات انجام‌شده در این حوزه است.

وی حضور بیش از ۴۵ روحانی و کادر فرهنگی در زمینه اصلاح و تربیت و اجرای برنامه‌های عقیدتی و مذهبی را از دیگر اقدامات زندان‌های استان برشمرد.

مدیرکل زندان‌های استان کرمان همچنین با اشاره به خدمات بهداشتی و درمانی ارائه‌شده به زندانیان گفت: از بدو ورود زندانیان، چکاپ و بررسی‌های اولیه سلامت انجام می‌شود و افراد نیازمند درمان نیز در مسیر دریافت خدمات درمانی قرار می‌گیرند.

۹۷ درصد دادرسی‌ها در زندان‌های کرمان الکترونیکی است

ذوالفعلی‌نژاد با تأکید بر اهمیت حفظ کرامت انسانی و رعایت حقوق شهروندی زندانیان عنوان کرد: در حوزه قضایی، ۹۷ درصد دادرسی‌ها به‌صورت الکترونیکی انجام می‌شود که این اقدام به حفظ کرامت انسانی، رعایت حقوق شهروندی و کاهش هزینه‌ها کمک کرده است.

وی با اشاره به استفاده از پابند الکترونیکی برای حدود ۶۷۰ زندانی افزود: این اقدام در کاهش جمعیت کیفری، کاهش هزینه‌ها، حفظ اشتغال زندانیان و جلوگیری از فروپاشی خانواده‌ها مؤثر بوده است.

مدیرکل زندان‌های استان کرمان همچنین از فراهم شدن پنج سوئیت مجهز برای اسکان خانواده‌هایی خبر داد که برای پیگیری امور زندانیان به مرکز استان مراجعه می‌کنند و محل اقامت ندارند.

وی ادامه داد: دو شعبه اجرای احکام کیفری و حقوقی در زندان مرکزی راه‌اندازی شده است و شعبه هشتم نیز به زودی راه‌اندازی می‌شود.

ذوالفعلی‌نژاد در پایان با قدردانی از تعامل و خدمات بسیج حقوقدانان و همکاران این مجموعه، خواستار استفاده بیشتر از ظرفیت تخصصی آنان در حوزه مشاوره حقوقی، آموزش و پیگیری پرونده زندانیان شد.